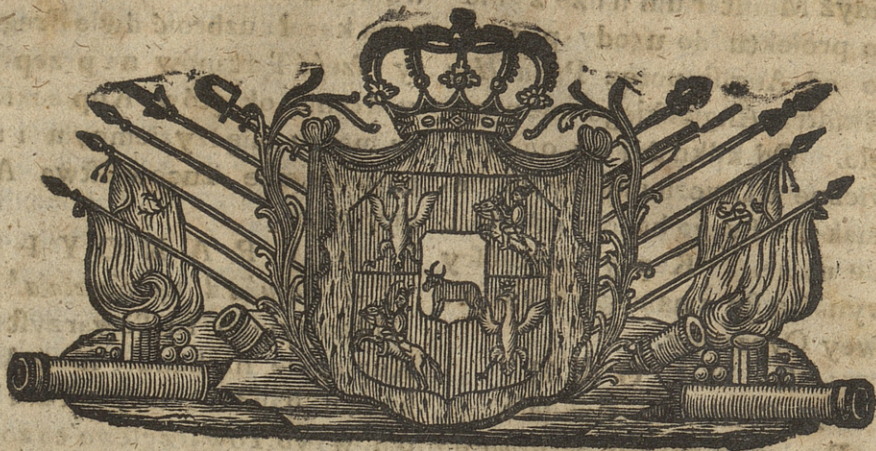

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

WE SRZODE DNIA 6. MAJA ROKU 1767.

Z T U R E K

Z Carogrodu d. 12. Marca.

W Niedzielę przed zachodem słońca zakończono tu wielki Ramazan, co ogłoszono przez wystrzelenie z armat z Szaraju. Teraz nastąpił Bairam, który przez trzy dni trwać będzie. Po skończeniu onego znowu tu zacząć myśleć o rozporządzeniu spraw publicznych, co do tych czas było odłożono. Spodziewamy się, iż zaydą w Ministrach niektóre

odmiany, chociaż Sułtan niezdaje się być skłonnym do odmienienia Urzędników. Przed kilką dni stanął tu Pułkownik Niebuhr, który sam zlicznego Towarzystwa wysłanego od Króla Duńskiego do Arabii na obserwacye różne, został przy życiu. Ma wkrótce wyjechać do Danii.

Z P O R T U G A L I I.

Z Lizbony d. 29. Marca.

Wszyscy tu rozumieją, że zerwanie pokoju między Portugal-

lię i Anglię jest nieuchronne. Gdyż Ministerium nasze żadnego projektu do ugody podanego od Anglii przez Pana *Hay* Ministra Angielskiego nie przyjęło. Od kilku dni ma on ustawiczne u Dworu umowy, nie jednak dla swego handlu pozyskać nie może. Kupcy Brytańscy wynoszą się z naszego kraju do swej Ojczyzny.

Z W Ł O C H

Z Genui d. 3. Kwietnia.

Ponieważ Miałto *St. Remo* do spokojności jest przywiedzione, Regencya tutejsza wydała rozkaz, aby wojsko nasze z tamtąd wyciągnęło, które będzie użyte na obronę wyspu *Kaprai* i Miałta *Bonifacio*.

Z Neapolu d. 3. Kwietnia.

Król Jmć jeszcze się zabawia łowami w *Bovino*. Nim powróci do *Caserta*, Kardynał *Orsini* wyjedzie do niego na pożegnanie i przed się weźmie drogę do Rzymu. Kardynał *Brancinforte* będzie mianowany na Biskupstwo *Messańskie*.

Z Ferrary d. 3. Kwietnia

Z Medyolanu odebraliśmy wiadomość, że Regimenta *de Saxe-Gotha*, *Clerici*, *Luzani*, i *Preisach* odebrały rozkaz, aby z *Lombardyi* Austryackiej wyszły do

Czech. Listy Weneckie upewniali, że Rzeczpospolita tamieczna kazała uzbroić dwie Fregaty i sześć Tartanów na przeprowadzenie okrętów Kupieckich na morzu międzyziemnym i na poskromienie zuchwalstwa Algierskiego.

Z F R A N C Y I

Z Paryża d. 14. Kwietnia.

Ustanowiono tu Towarzystwo Kupieckie na handel niewolników, na handel Amerykański i na połow ryb. Towarzystwo to zostało pod obroną Ministra Sekretarza żeglugi i rozporządzenie swoje wpisało u Sądu Admiralicji. Środki pochwalone są od wszystkich, które przedsięwzięło częścią do pozyskania ufności tych, którzy zechcą przyłożyć się do kosztu, częścią do skrócenia drogi i wydatków na handel Amerykański, częścią też do oddalenia wszelkich sprzeczek z drugimi narodami, które zwykły często zachodzić. Czternaście okrętów kazało budować, 6 w *Nantes* na zakupienie niewolników, 4 w *Bordeaux*, i 4 w *Havre de Grace* na żeglugę do Ameryki. Do połowu zaś ryb 2 okręty w *Cherbourg*, 2 w *Dieppe* i 2 w *Dunkierce* wystawione będą. Dozor nad tym handlem będzie poru-

czony przednieyszym Kupcom, którzy jeden million łożyc nań mogą. Okręty pewnego czasu mają pod żagle wychodzić i tak aby nieprzerwana komunikacya była z Ameryką.

Z Paryża d. 15. Kwietnia.

Przeszłego czwartku widzieliśmy w tutejszym Mieście potyczkę małą żołnierzy. Siedmiu Dragonów nad potrzebę więcej wypiwszy wina gdy szli przez ulicę *de Buffy*, po której ubogi człowiek wóz ciężki ciągnął i nieostrożnie ich spryskał błotem: pijani żołnierzy pałaszami go obłożyli, co widząc Straż blisko stojąca i litująca się nad nędznikiem, zawołała na runt; przypadli ze straży żołnierze i chcieli pod arefzt wziąć Dragonów, lecz ci z dobytymi pałaszami do śmierci bronić się postanowili. Drugim runtem pierwsza pomieniona straż wzmocniona zaczęła nacierać na pijanych, którzy tak mocno się bronili, iż żadnemu do siebie niedali przystępu. Straż uszykowawszy się dała ognia na broniących się, z których szczęśliwym przypadkiem żaden nie był raniony. Rzucili się więc wszyscy do pałazów, potyczka trwała przez dwie godziny. Po większey części żołnierze są ra-

nieni. Barzo mało ich zdrowych z placu uszło.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 13. Kwietnia.

Propozycya Dozorców Towarzystwa Kupieckiego Judyiskiego, która większością głosów 129 przewyższyła Projekt Pana *Sullivan*, zawiera, aby przy wileie na 50 lat potwierdzone były za 500, tysięcy Funtów Szterlingów, które tego roku pożyczwszy ma wypłacić Towarzystwo, i ustąpi Regencyi połowy pożytków i zdobyczy nabytey; wyrachowawszy naprzód sumę potrzebną na wydatki w Indyach. Przyśląpiono potym do obrania nowych Dozorców handlu pomienionego. Większość głosów, dawnych na urządzie potwierdziła. Po obraniu przełożono, aby dochody Generała *Lawrence* były powiększone 1500 Funtów Szterlingów za wielkie przysługi niezynione przezeń Towarzystwu w Indyi.

Z Londynu d. 14. Kwietnia.

Parlament teraznieyszy niebędzie przy końcu Czerwca następującego rozpuszczony. Temi dniami Posel Holenderski *Baron de Welderen* miał długie z Ministrami naszymi umowy względem zawzięcia o *Surynam* między

ta Rzeczpospolitą i naszym Pań-
stwem zachodzącego. Xiażę
Dziedziczny Brunświcki nie tak
prętko jak rozumiano powróci
do Londynu. Czynią nam na-
dzieję, że Xiażę *Orange* na wie-
dzi Dwór nasz. Xiażę też Lo-
taryński Wielkorządca Niderlan-
du postanowił zwiedzić Anglią.
Samych Francuzkich Xiażąt li-
czemy tu osmiu teraz. Mini-
sterium nasze wielksey czuyno-
ści dokłada do oddalenia wszel-
kiego handlu zakazanego z kra-
iów W. Brytannii, przeto nie
tylko znaczną liczbę okrętów
naznaczyło do krążenia między
Francją i Anglią, i między Szko-
cyą i Holandją, ale też do wszy-
stkich brzegów Jrländzkich wy-
stawiła statki na straż. Z Amery-
ki donoszą, że Hiszpani mieszka-
jący w Nowym *Orleans* tak są od-
wrócenii od Anglików, iż z sa-
memi tylko Francuzami handel
prowadzą. Także oznajmują,
że wielka liczba Francuzów i
Holendrów zaczyna handlować
w *Rio Honde* osobliwy ich cel jest
tameczney żeglugi do zakupie-
nia drzewa farbiarskiego. Ho-
lenderkie okręty żeby się tym
łatwiej utaiły, używają bande-
ry Angielskiej. Kray pomie-
nony należy do Hiszpanów, i

tylko samey Anglii pozwolono
tam wolnie handlować. Z In-
dyi Zachodney donoszą, że na
brzegu Malabarskim Rozboyni-
cy nazwani *Marattowie* wielkie
szkody czynią handlującym na
owym morzu. Anglicy uzbra-
iają na nich w *Bombay* kilka o-
krętów.

Z N I E M I E C

Z Cassel d. 15. Kwietnia.

W nocy ze 12 na 13 dzień te-
go miesiąca postrzeżono tu trzę-
sienie ziemi, które trzy razy mia-
ło przestraszyło. Toż trzęsie-
nie w okolicy naszej aż do *Mar-
bourg* było większe niż u nas,
żadney jednak nieuczyniło szko-
dy. Z *Bremna* piszą, że w o-
wym Xieństwie zakupiono wię-
cej nad 6000 koni pod iazdę
Pruską.

Z Hamburka d. 15. Kwietnia.

Lifty z *Koppenhagi* donoszą, że
Król Fryderyk dał dnia 4
dowód publiczny z biegłości swej
w Teologii, prawie naturalnym i
Historji Duńskiej w przytomno-
ści W. Rady. Pan *Niebur* od prze-
szłego ielcze Króla wysłany do
Arabii na obserwacye pożyte-
czne i na wynalezienie staroży-
tnych rękopism, stanął już w Ca-
rogradzie, zkąd w krótcie pośpie-

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH
WE SRZODĘ DNIA 6. MAJA ROKU 1767.

Z Moulins d. r. Kwietnia. Założenie nowego mostu na rzece *Allier*, który tu mają za najpiękniejszy dzieło Europejskie, pobudziło Obywatelów do żywości nie iakiej, i lepszego o siebie myślenia. Cudzoziemcy też gromadzą się tu i zakładają różne fabryki. Pan *Boulard* ustanowił Fabrykę pod obecną Królewską na iedwabne, nieiane i wełniane pończochy. Nie potrzebuemy z cudzych krajów iedwabiu na rękodzieła nasze, dość go mamy z rozmnożenia morwów i iedwabniczków.

Z Port au Prince d. 3. Kwietnia. Z wielką radością odebraliśmy tak łacny iako i wielce pożyteczny sposób oddalenia słoności od wody morskiej wynaleziony przez Pana *Chervin*. Sposób ten tak długo szukany i poczytany za niepodobny bardzo jest prosty i łacny, zależy albowiem na alembiku ordynaryjnym i trofzę oliwy. Przez co tym większego jest szacunku, iż z małym kosztem odwróci śmierć od wielu Maytków i od Obywatelów nad brzeżnych morskich. Wspaniałość serca Wynalazcy darmo wżyskim sekret ten otwarza, tym się kontentując, iż narodowi ludzkiemu czyni przyśługę. Jałność, z którą Autor opisał ten wynalazek wszelką nam wątpliwość o pożądanym jego skutkach odjęła, wżakże chcieliśmy doświadczenia. Profiliśmy zatym Pana *de la Roche* Aptekarza Królewskiego tuteyszego, aby tego doświadczył. W przytomności kilku świadków wziął z morza wody na trzy bu-

tle i pul, do ktorey wlanej w alembik przylal dwie lyzki oliwy, co zmieszawszy i przepędziwszy przez Alembik przyszedł do szukanego końca. Trzy było butle wody słodkiej, z ktorey piliśmy po szklance. Zadney sioności nie miała, chociaż trochę było w niej zapachu oliwy iako nieprzecezonej przez płótno. Z Londynu oznajmują, że tam iedna osoba wzięła lekarstwo i w krótkim czasie barzo się zle zaczęła mieć. Mając zatym podeyrzenie na Aptekarza o podaną z omyłki truciznę przyzwano go, i przymuszono, aby relztę sam wypił. Uczynił to, i zaraz w ciężką wpadł chorobę.

Z Wersalu d. 8. Kwietnia. Wczora Xiążę Brunświcki Dziedziczny pożegnał Króla Jmci i całą Familią Królewską, którym był prezentowany pod imieniem Hrabi *de Blankenburg*. Przy końcu tego miesiąca wyiedzie z Paryża do Londynu.

Z Paryża d. 13. Kwietnia. Dekret, który Parlament dnia 2 tego miesiąca wydał przywłaszczając sobie moc zakazania Biskupom i Prałatom, aby nie naradzali się w zgromadzeniu względem spraw swoich, tegoż dnia był oddany Kardynałowi *de Luyner*, który przeczytawszy go zgromadzeniu Duchowieństwa, i naradziwszy się przystąpił do obrania Deputatów z pomiędzy siebie do Króla Jmci z reprezentacją w tej mierze. Król Jmci wysłuchawszy Deputatów kassował Dekretem Rady swojej Dekret pomieniony Parlamentu, i zakazał aby Parlamentowi nie wdawali się do spraw Biskupów i Prałatów i nie wybadywali się dla których przyczyn oni w tutejszym Mieście mieszkają.

Ze Lwowa d. 27. Kwietnia. Trybunał Koronny Prowincyi Małopolskiej w przytomności tak Jmci X. Prezydenta i Jmci P. Marszałka Trybunału, iako też Jchmć Panów Deputatów nad Komplet Prawem opisany, tudzież licznych Pacjentów na Regestr Woiewodztwa Kiliowskiego, i innych Godnych Osob umyślnie na Reassumpcyą Trybunału przybyłych, po odprawionej przez Jmci X. Suffragana Lwowskiego w Kościele Katedralnym Soleanej Wotywie, i zakończonym przez Jmci X. Janiszewskiego Kaznodzieję Ordynaryusza Katedry tutej-

szey publicznym pod czas Wotywy Trybunału powitaniu, tudzież po oddaney na Ratuszu od Ziemstwa Lwowkiego Jmci Panu Marszałkowi Łaski Marszałkowskiej, niemniej po następującym przez tegoż Jmci Pana Marszałka Trybunału za oddanie Łaski podziękowaniu, na końcu Kollegów swoich do pilnego kontynuowania prac zaczętych, animującym i zachęcającym, reasumował się.

Z Gniezna d. 1. Maja. Za zbiehanie się do tuteyszey Archi-Katedry Metropolii Gnieźnieńskiej Wielu Jchmciów XX. Prałatów i Kanoników na Uroczystość S. Wojciecha, pod który czas Generalna Kapituła odprawuje się i Elekcyą Prezydentów, więc ciż Jchmć Prałaci, i Kanonicy obrali na przyszły Trybunał Koronny Prezydentami, pierwszego Jmci X. Miaskowskiego Kantora tuteyszego, Scholaistyka Poznańskiego, drugiego Jmci X. Narzymkiego Infułata Łaskiego.

Z WARSZAWY DNIA 6. MAJA.

J. K. Mć P. N. M. dnia wczorajszego przed południem przy zwykłej Jchmciów Kawalerów asystencyi znajdując się w Ludwifarni tuteyszey, przypatrywał się świdrowaniu przelanych przed zeszlami Świętami dwunastu sztuk armat.

Kommissya Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego, tudzież Sądy Assefforkie Koronne dnia drugiego Miesiąca terażniejszego, iako na terminie z kadencyi ninieyszey przypadłym są zagaione.

Jmć X. Szeptycki Biskup Lwowski Koadjutor Metropolii Kiiowskiej przybywszy do Państwa tu przytomnego, miał na dniu zaonegdajszym honor prezentowania się Królowi Jmci P. N. M.

Na zbliżający się Fest doroczny Jmienia Najjaśnieyszego Pana N. M. już tu nadiechali Jchmć PP. Kuropatnicki Kasztelan Bełzki, Małachowski Referendarz Koronny, Xiążę Jabłonowski Kowalski, Mycielki Lubiatowski Starostowie i inni.

Dnia 3 Maja u WW. PP. Brygidek Warszawskich odprawił się Akt solenny obłoczyna wstępującej do Zakonu S. Bry-

gidy, Jeymci Paany Agnieszki Smoleńskiej, Podeżańzanki Bra-
cławskiej, przez Jmci X. Załuskiego Biskupa Kiiowskiego; byli
przytomnemi temu aktowi Jchmć Państwo Podeżaństwo Ro-
dzice iey, i Familia, iako też innego Państwa dość liczne
Zgromadzenie.

Wyszła z Drukarni Chetmińskiej w Prusiech Xiega in Folio za-
wierająca Statuta Synodalne Diecezyi Kiiowskiej z różnemi przydat-
kami Bullami, Edyktami &c. Jmci X. Jozefa Załuskiego Biskupa
Kiiowskiego. PP. Bibliopoldwie Marywilscy mają ją na sprzedaż, á 10
Złotych za zszywany Exemplarz.

Kareta Paryska na dwie Osoby, mająca i na trzecią skryte sie-
dzenie, czarno lakierowana z kwiatami złotemi, trypą Karmazynową
wybita, z pięćmi oknami kryształowemi, i Firankami, mało co zaży-
wana, iest do zbycia u Jmci P. Celnera, mieszkającego w Kamienicy
Jmci P. Dupona tuż przy Szkołach Jezuickich.

Xiążęca Wurtemberska Oleśnicka Komora teraz Burghrabski U-
rząd cytuje tym listem edictaliter od trzydziestu już lat wyszłego z
Kraiu rodem z Juliusburg, á według listu pisanego w R. 1742 z Pe-
tersburga służbę mającego przy Regimentcie Salińskim piechoty Ros-
syjskiej Regimentowego Felszera imieniem Jana Gottfryda Durre; á
iesliby on już nie żył, tedy iego potomstwo, albo pokrewieństwo i tych
wszystkich, którzy ex quocunq; capite myślą kiedy mieć odezwoę do
iego majątku na dzień 30 Marca, 27 Kwietnia, i 25 Maia tego roku
aby przed sąd pomieniony, á to peremptorie na termin ostatni, sta-
wili się dla prawnego odebrania dziedzictwa. Jeśli zaś omieszkaia
terazniejszey cytacyi, niech wiedzą, iż według Kraiowych tutejszych
ustaw za umarłych będą poczytani i ich częśćka dziedziczna, iesliby
żaden z nich gruntowney odezwy nie miał, będzie najbliższemu po-
winowatemu oddana.

Xiążęca Wertenberka Ole-
śnicka Komora
Lautyeller.